

Avrupa Parlamentosu (AP) seçimi 26 Mayıs'ta Avrupa Birliği'nin (AB) 29 ülkesinde yapılacak. İngiltere'de yapılan referandum sonucu ayrılma kararı çıkmış olmasına karşın ülke bir türlü AB'den ayrılamadığından, ayrılma tarihi sürekli ertelendiğinden, İngiltere de seçime katılacak...

Bu seçim 1979'daki ilk AP seçiminden beri en önemli seçim kabul ediliyor çünkü AB'nin gelecekte izleyeceği yolda etkili olacaktır. "Nasıl bir Avrupa?" sorusuna verilen oldukça farklı cevaplar bulunuyor.

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) olarak kurulan Birlik'in AB'ye dönüştüğü yıllarda o zaman daha az sayıda olan birlik ülkesinin zamanla bütünleşeceği düşünülmüş ve hatta "Avrupa'nın tek devlete doğru gideceği" teorisi yapılmıştı. Kısa zamanda bunun mümkün olmadığı görüldü. AB'nin tek devlete doğru evrimleşebilmesi için ortak bir Avrupa kimliği gerekiyordu ve bu da yoktu. Birkaç yıl sonra Avrupalılık kimliğinin ulus kimliklerinin geri plana itilmesiyle değil onların yanı sıra gelişebileceği düşünüldü. İnsanlar Alman, Fransız, İtalyan vd. olmaktan vazgeçmeyecekti ama Avrupalı ve Alman ya da Fransız vd. olabilecekti.

29 ülkeyi kapsayan AB'nin hiçbir ülkesinde Avrupalılık reddedilmiyor. Hala eski dünya sömürge imparatorluğu günlerinde yaşadığını sanan İngiltere halkının önemli bölümü için durum biraz farklı olmakla birlikte genelde herkes kendisini Avrupalı olarak görüyor, ama nasıl bir Avrupalı?

Polonya, Macaristan, Fransa, Hollanda'da yükselen aşırı sağcı akımlar "uluslar Avrupası"ni tercih ediyorlar. Bu bağlamda AB'nin merkez kuruluşlarının mesela AB Merkez Bankası'nın ortadan kaldırılmasını ya da yetkilerinin kısıtlanmasını savunuyorlar. Bütün AB ülkelerinde geçerli olmayan ortak para birimi Avro'nun ortak kimliğin gelişmesinde beklenildiği kadar etkili olmadığı görülüyor.

AB'nin güçlü ekonomileri için –Almanya gibi- iç pazar Almanya değil genelde AB ülkeleridir. AB bünyesindeki güçlü tekeller için iç pazar büyük oranda genişlemiştir. Bu genişleme belirli oranda işgücü için de geçerlidir. Çok sayıda insan ülkelerini terk ederek daha iyi kazanabileceği yerlere göç etmekte ve buralarda normalin altında ücretle çalışmaktadır. Romanya, Bulgaristan,

Polonya bu konuda ilk akla gelen isimlerdir. Son yıllarda İtalya'dan yaşanan büyük göçü de eklemek gerekir. Bu ülkede yıllardan beri süren ekonomik kriz sonucu özellikle iyi eğitim görmüş insanlar başka ülkelere –özellikle Almanya'ya- göç etmektedir. AB ülkesi olmamakla birlikte son birkaç yıldır Türkiye'den yaşanan öğretim üyesi ve doktor göçünü de eklemek gerekir. Bu insanlar AB ülkelerinden gelenlere göre oturma izni konusunda dezavantajlıdır.

Ucuz emek göçü hemen her büyük ekonomiye yönelik olarak vardır ve çok sayıda Polonyalının İngiltere'ye göç etmesinin ve ucuz işgücü olarak piyasaya girmesinin bu ülkede alınan AB'den ayrılma kararında etkin olduğu belirtilmelidir.

Ucuz veya nitelikli işgücü göçünde Almanya büyük bir vantuz gibi emici rol oynuyor. Yetmiyor, son olarak AB ülkeleri dışından gelen nitelikli iş gücü konusunda da kolaylık sağlandı. Almanya ekonomisinde teknik lise mezunları konusunda halen büyük açık bulunuyor. Suriyelilerin eğitim görerek kısa sürede bu açığı doldurabilecekleri tahmin edilmişti ama beklenildiği gibi olmadı. Suriyelilerin yarısından fazlası Almanca öğrenmekte bile yeterli denilebilecek düzeyin altındadır.

AB ülkelerine Suriye, diğer Ortadoğu ülkeleri ve Afrika'dan yaşanan büyük göç baraj ülkelerle anlaşmalar yapılarak eskisine göre azaldı. Bu konuda en önemli ülke Türkiye'dir. Türkiye Suriye'den gelen 4 milyon kadar mülteciyi tutmasının yanı sıra Afganistan, Irak ve daha az sayıda Afrika ülkelerinden gelenleri de büyük oranda sınırları içinde tutuyor. AB bu amaçla Türkiye'ye taksitle yüksek miktarda ödeme yapıyor ve politik olarak da –AKP ve Erdoğan'ın tutumunu onaylamamakla birlikte- fazla ters düşmemeye dikkat ediyor.

Türkiye kapıları açsa bile çok sayıdaki mülteci hedefledikleri ülkelere ulaşamazlar, Balkan ülkeleri sınırlarında takılırlar ama bu büyük göç dalgası büyük sorunlara neden olur. AB bu nedenle Yunanistan'a da önemli ekonomik destek sunuyor. Bu ülke bölgedeki ikinci baraj ülkesidir denilebilir. Aynı fonksiyonu daha düşük oranda taşıyan bir başka ülke İtalya'dır ve özellikle Afrika'dan gelen mültecilere karşı baraj görevini yapmaktadır.

Mülteci göçünün AB ülkelerindeki ırkçı-milliyetçi akımlara önemli malzeme sağladığı belirtilmelidir. Bu akımların partilerinin önümüzdeki seçimde önemli gelişme göstermesi beklenmektedir.

Avrupa solu hangi durumda diye sorarsanız, ulusal solların ilerisinde sol yok denilebilecek kadar zayıftır denilebilir. Sermayeninkiler dışında AB çapında kurumlar zayıftır.

Çok sayıda ülkede asgari ücret tartışması yapılıyor ve AB çapında belirlenmiş asgari ücretten söz ediliyor. Bunu en başta savunması gereken sendikaların AB çapındaki örgütüdür ama Avrupa Sendikalar Birliği'nin Brüksel'deki büyük merkezinden ses çıkmamaktadır. AB çapında geçtiğimiz yıllarda önemli ama ulusal sınırlar içinde kalan eylemler gerçekleşti, bırakın Birlik çapında olmayı birkaç ülke çapında eylem bile görülmedi. Mesela Almanya'daki Opel'de grev yapıldığında aynı firmanın Polonya ve İspanya gibi diğer ülkelerdeki üretim tesislerindeki işçilerden ses çıkmadı.

AB çapında olmasa bile birkaç ülkeyi kapsayan eylemler yapabilen sermaye dışındaki tek örgüt geçmişte ATTAC oldu ama bu örgüt de eski konumunu koruyamadı.

Gelecek yazıda AB ülkelerindeki sol üzerinde durulacaktır.